

2. Wise D. Teaching or facilitating learning? Selecting the optimal approach for your educational objectives and audience. Journal of Extension. 2017. № 55 (3). URL: <https://www.joe.org/joe/2017june/tt1.php> (дата звернення: 05.01.2024).

3. Андрущенко В., Табачек І. Формування особистості вчителя в сучасних умовах. Політичний менеджмент. 2015. №1. С. 33-37.

Книшенко Наталія Петрівна

доцент кафедри українознавств а ХНАДУ,

кандидат філологічних наук, доцент

e-mail: knishenko@meta.ua

Книшенко Антон Олександрович

аспірант кафедри БДМ ХНАДУ,

e-mail: knishenko@meta.ua

СТАНДАРТИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЯК ЗАПОРУКА МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ

Українська термінологія – це відкрита система, яка постійно культивується й розширює свій функціональний статус, об ґрунтований запитами національних та європейських наукових спільнот, що дозволяє Україні долучитися до спільних наукових світових проблем.

Термінологічною стандартизацією прийнято вважати вибір і затвердження термінологічної норми як єдиного варіанта, зрозумілого спеціалістам певної галузі.

За радянських часів процес стандартизації перебував під пильним контролем держави: запроваджені державні стандарти мали силу закону.

Радянська система нормативної документації вилучила українську мову зі сфери науково-технічної діяльності, бо сотні республіканських стандартів УРСР також були укладені нерідною мовою.

Сьогодні в Україні стандартизація термінології стала державною справою. Від розв'язання термінологічних питань залежать темпи державотворчих процесів. Освіта, наука, виробництво потребують єдиної, зручної, логічної української термінології, бо необхідність державного підходу до творення єдиної термінології для усієї країни очевидна [2].

З огляду на ці умови в Держстандарті України розроблено Концепцію державних систем стандартизації, метрології та сертифікації, яку схвалив уряд, і спільним наказом Міносвіти та Держстандарту України створено Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології [3].

Міждержавні стандарти, розроблені після 1992 р. державами-учасницями Угоди, за ухвалення яких проголосувала Україна, затверджуються наказами центрального органу виконавчої влади з питань стандартизації.

До липня 2002 р. міждержавні стандарти ухвалювалися в Україні як національні із позначенням: ГОСТ – розроблені іншими державами-учасницями Угоди, ДСТУ – розроблені Україною.

Із липня 2002 р. міждержавні стандарти ухвалюються як національні із національним позначенням: ДСТУ... – розроблені Україною, ДСТУ ГОСТ – розроблені іншими державами-учасницями Угоди.

Індекс національного стандарту, гармонізованого з міжнародним чи регіональним стандартом, має два складники, а саме:

перший – індекс національного стандарту (ДСТУ);

другий – індекс відповідної міжнародної чи регіональної організації, що прийняла НД.

Наприклад, ДСТУ ISO – національний стандарт, гармонізований зі стандартом Міжнародної організації зі стандартизації (ISO). У цьому разі номер стандарту відповідає номеру міжнародного стандарту, а рік – рокові ухвалення національного стандарту центральним органом виконавчої влади з питань стандартизації.

Другий складник індексу стандарту відповідає:

ISO – стандарт Міжнародної організації зі стандартизації (ISO);

IEC – стандарт Міжнародної електротехнічної комісії (IEC);

ISO/IEC – стандарт, ухвалений спільно Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO) та Міжнародною електротехнічною комісією (IEC);

EN – стандарт Європейського комітету зі стандартизації (CEN) чи Європейського комітету зі стандартизації в галузі електротехніки (CENELEC);

ITU – стандарт Міжнародного Союзу телекомунікацій;

ETSI, ETS – стандарт Європейського інституту стандартизації у сфері телекомунікацій;

CISPR – стандарт Міжнародного спеціального комітету з радіо-завад;

IDF – стандарт Міжнародної федерації виробників молока;

IEEE Std – стандарт Американського інституту з електротехніки та електроніки;

ASTM – стандарт Американського товариства з випробувань та матеріалів;

IWA – документ Міжнародної робочої групи (International Workshop Agreement);

UIC – стандарт Міжнародного Союзу залізниць;

OIML – стандарт Міжнародної організації законодавчої метрології;

OHSAS – міжнародний стандарт щодо дій з охорони здоров'я та безпеки персоналу;

UN/ECE – стандарт Європейської економічної комісії ООН;

CAC – документ комісії ФАО/ВОЗ з розробки стандартів на продовольчі товари (Комісія «Кодекс Аліментаріус»);

CLC – документ Європейського комітету зі стандартизації в галузі електротехніки (CENELEC), що не є стандартом [1].

Процес унормування стандартизації національних термінологій повинен переходити в загальносвітовий процес гармонізації – установлення відношень еквівалентності між термінологіями держав у межах однієї чи кількох мов, що необхідно для кращого порозуміння на всіх рівнях міждержавних стосунків.

Література

1. Каталог нормативних документів України онлайн 21/11/2019/ Київ. Держспоживстандарт України-2019.
2. Рицар Б. Є. Стандартизація термінології – чинник утвердження державності України / Б. Є. Рицар // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2001. – № 1. – С.30–32.
3. Фурт Д. В. Термінологія: навчальний посібник / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі; Д. В. Фурт, Л. А. Дмитрук. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2020. 172 с.

Ковальова Катерина Дмитрівна

викладач СФКПІ,

e-mail: katy.kovalyova1808@gmail.com

Лисенко Наталія Василівна

доцент кафедри української мови та літератури ДДПУ,

кандидат філологічних наук, доцент

e-mail: 1609natali@ukr.net

ПРОБЛЕМА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ І АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

У зв'язку зі змінами цензурних норм, проблема перекладу ненормативної лексики стає більш гострою, адже розвиток мережі «Інтернет» дозволяє пропонувати матеріали, які не підлягають мовній цензурі. Таким чином свобода вираження в мережі «Інтернет» знижує рівень вимог до мовленнєвої культури. Відповідно, творів, у яких зустрічаються вульгаризми, стає все більше. Авторські інтенції при використанні ненормативної лексики різні. З одного боку, вульгаризми надають мовленню природно-побутового характеру, з іншого – використання ненормативної лексики необхідне для створення мовленнєвої характеристики персонажа, яка включає його рівень освіти,